

Online repeteren of brainstormen

• Wat?

In 2020 werden online belevingen en activiteiten plots heel belangrijk. We hebben het vaak vervloekt, maar gaandeweg ook de voordelen ervan weten te omarmen. Wanneer fysiek samenkomen niet kan, omdat mensen te ver uit elkaar wonen, er geen ruimte ter beschikking is, iemand een gebroken been heeft, of omdat er godbetert een pandemie heerst, kan een online platform hulp bieden. Online repeteren of brainstormen betekent niets meer of minder dan op afstand, via een computerscherm, samenwerken aan een voorstelling of performance.

• Waarom?

Op het eerste gezicht lijkt online repeteren vooral iets dat je enkel doet wanneer het echt niet anders kan. Toch zijn er een hele reeks voordelen aan gekoppeld:

- Het biedt de mogelijkheid te repeteren in alle omstandigheden.
- Je kan eenvoudig één op één werken met verschillende personen op één avond.
- Je hoeft je niet te verplaatsen.
- Je hoeft geen repetitieruimte te zoeken of te huren.
- Je hebt de mogelijkheid om je publiek op een eenvoudige manier een blik achter de schermen te gunnen.
- Een online repetitie is vaak wat intensiever en daarom wat korter. Hoera, meer tijd voor andere dingen!

• Wie?

Bij online repetities kan je iedereen betrekken. In de eerste plaats bieden online repetities een platform voor regisseurs en spelers om samen aan een voorstelling te werken. Maar hetzelfde platform kan je ook inzetten voor bestuursvergaderingen of technisch overleg. Of wat dacht je van een open repetitie voor publiek en sponsors, om zo meer interesse te wekken voor de voorstelling zelf?

Inhoud

THEATER IN DE HOOFDROL: EEN STAPPENPLAN	3
• Aard van de repetitie	3
<i>Repeteer je voor een voorstelling?</i>	3
<i>Hou je een oefensessie?</i>	3
<i>Brainstormen of vergaderen</i>	4
• Aan de slag	4
<i>Enkele vragen vooraf</i>	4
• Een breed arsenaal aan programma's	5
<i>Microsoft Teams</i>	5
<i>Zoom</i>	5
<i>Whereby</i>	5
<i>Google Hangouts Meet</i>	6
<i>Wonder</i>	6
<i>Meer prijzige opties</i>	6
• Handige functionaliteiten of tools voor brainstormsessies	7
<i>Padlet</i>	7
<i>Miro</i>	7
<i>Mural</i>	8
<i>Wooclap</i>	8
• Wat doe je wanneer?	8
• Nood aan tips of advies?	9
WAT MOET DAT KOSTEN?	10
WAT KAN OPENDOEK BETEKENEN VOOR JOU?	10

Theater in de hoofdrol: een stappenplan

Een online repetitie of brainstorm organiseren: hoe begin je eraan? Hieronder vind je de nodige stappen en handige tips om tot een sterk resultaat te komen!

AARD VAN DE REPETITIE

De meeste repetities zijn onder te verdelen in twee categorieën. Ofwel repeteer je voor een voorstelling (productgericht), ofwel is de repetitie een oefensessie rond speltechniek, groepsbinding, beweging ... (procesgericht).

• Repeteer je voor een voorstelling?

Een online platform leent zich goed voor volgende werkvormen:

- Eerste lezingen.
- Inhoudelijk doorgronden van een tekst.
- Eén op één sessies rond tekstzegging.
- Dialogen oefenen.
- Dansbewegingen instuderen.
- Eén op één een lied aanleren (let op: samenzang is niet evident omdat je digitaal rekening moet houden met korte vertragingen. Tips rond samenzang/muziek maken vind je in [**deze Facebookgroep**](#)).

Wanneer je repeteert voor een zaalvoorstelling is een online repetitie minder geschikt om te werken rond plaatsing en scenografie. De online repetities dienen dan eerder ter voorbereiding. Ze leveren je tijdswinst op in een later stadium.

Hou je een lezing, deel dan de brochure via je scherm. Zo ziet iedereen dezelfde tekst en blijven ze elkaar ook zien.

• Hou je een oefensessie?

Oefensessies worden vaak ingezet bij jeugdgroepen, maar hebben zeker ook nut voor volwassenen. Omdat je bij een oefensessie niet focust op een komende productie, is zowat alles mogelijk! Denk aan improvisatieoefeningen, stemoefeningen, kleine opdrachten in duo's ...

Er is voldoende literatuur voorhanden die je kan inspireren:

- 'Speloefeningen' van Deenik Kees.
- 'Impro' van Keith Johnstone
- 'De hele wereld is toneel' van Erik Vos

Vele van de oefeningen in deze boeken zijn, mits wat creativiteit, eenvoudig om te zetten naar online sessies.

• Brainstormen of vergaderen

Wil je een brainstorm of vergadering organiseren om bv. een nieuw concept te bedenken, de inhoud van je volgende voorstelling te bepalen, ideeën uit te wisselen over het decor of de scenografie ...? Dat kan perfect online, in kleine en grotere groepen! Brainstormen is een kunst op zich. Op de websites van **Demos** en **We Think Next** vind je heel wat tips terug.

Verder in deze bundel bespreken we enkele handige online tools die het brainstormen vergemakkelijken.

AAN DE SLAG

• Enkele vragen vooraf

Net zoals bij een live repetitie, is ook voor een online repetitie een goede voorbereiding cruciaal. Pas als je weet wat je allemaal wil doen, kan je het juiste platform kiezen. Sta zeker eens stil bij de volgende vragen.

Hoeveel mensen zullen er deelnemen? Elk platform heeft zijn beperkingen wat het aantal deelnemers betreft. Actieve repetities doe je het best niet met een te grote groep. Wil je toch een groot aantal deelnemers? Kies dan voor een platform waar je vooral kan communiceren via een chatfunctie.

Moet iedereen elkaar kunnen zien? Bij sommige platforms komen slechts een maximum aantal personen in beeld. Bij de meeste kan je individuen 'vastpinnen' zodat iedereen slechts één persoon in het groot ziet. Dat kan voor bepaalde repetities handig zijn of net tegenwerken. Zeker de moeite om even over na te denken.

Zal er in kleine groepjes gewerkt worden? Wil je graag dat mensen zich kunnen afzonderen, dan zal je nood hebben aan zogenoemde *break-out rooms*. Dit is een systeem waarbij je deelnemers kan toewijzen aan kleinere afzonderlijke chatgroepen binnen het platform.

Wil je een chatfunctie? Zowat elk platform heeft een chatfunctie. Dit kan handig zijn voor snelle groepsvragen of het delen van documenten. Bedenk op voorhand hoe je dit wil inzetten en geef de spelregels mee aan de deelnemers.

Wil je iets laten zien? Heb je een filmpje dat je wil tonen ter inspiratie of wil je de (bewerkte) theatertekst met iedereen delen? Dan kan dat door je scherm te delen. Deze functie zit standaard in een online platform.

- Bepaal wanneer je wil dat iedereen kan meepraten en wanneer niet. Vraag aan iedereen die niet aan het woord is om zijn of haar microfoon uit te schakelen, zo beperk je de afleiding.
- Gedurende lange tijd kijken en luisteren zonder zelf iets te moeten doen of zeggen maakt een online sessie vervelend. Probeer daarom een actieve taak te zoeken voor de kijkers door middel van kijkopdrachten. Je kan ze bijvoorbeeld laten focussen op één bepaald spelelement. Vraag achteraf ook feedback.
- Online repeteren is intensiever dan live repeteren. Voorzie voldoende afwisseling. Bouw af en toe een *energizer* in (een kleine beweeglijke opdracht die de energie losmaakt en de aandacht aanscherpt) of las pauzes in waarbij het scherm even uit mag.

De opzet voor een online repetitie is in principe zeer eenvoudig. Elke deelnemer heeft vier zaken nodig en je bent vertrokken:

- Laptop of computer
- Een goede internetverbinding
- Webcam (ingebouwd in de laptop/smartphone of extern).
- Microfoon (ingebouwd in de laptop/smartphone of extern).

EEN BREED ARSENAAL AAN PROGRAMMA'S

• Microsoft Teams

Microsoft Teams is een gratis applicatie die communicatie tussen leden van een groep vergemakkelijkt. Omdat het vele functies bevat, is het in het begin soms wat zoeken. Maar ook voor online repeteren blijkt Teams een handige tool.

Voordelen:

- Je kan repetities/vergaderingen op voorhand inplannen.
- Je hoeft Teams niet te installeren op je PC om deel te nemen aan een online repetitie of vergadering. Je kan ook deelnemen in je webbrowser (zoals bv. Microsoft Edge of Google Chrome) door te klikken op 'Deelname op het Web' in de uitnodiging.
- Kan gelinkt worden aan je persoonlijke Outlook-mailbox en Office-agenda.
- Mogelijkheid om documenten in een gezamenlijke map te plaatsen.
- Mogelijkheid tot aparte vergaderruimten. (**Hier** vind je daar meer info over.)
- Is volledig gratis.
- Ook opname van de repetitie is gratis.

Nadelen:

- Videochatten in Teams vraagt veel geheugen en kan je computer vertragen.
- Door alle verschillende functies, wordt Teams soms als onoverzichtelijk beschouwd.

Hoe start je een vergadering/repetitie in Teams? Check **[dit filmpje](#)**.

• Zoom

Zoom heeft zich specifiek toegelegd op het online ontmoeten. Ze zetten in op twee vormen van ontmoeten: één-op-één en samenkomen in (zeer) grote groep.

Voordelen:

- Laagdrempelig: via een link kan iedereen met enkele klikken inloggen. De organisator moet wel een account aanmaken.
- Degelijke audio- en videokwaliteit.
- Gratis voor één-op-één gesprekken
- Gratis voor groepsgesprekken tot 45 minuten.
- Gebruiksvriendelijk.
- Mogelijkheid tot *break-out rooms*. (**Klik hier** om te ontdekken hoe je dit doet.)
- Opname van de repetitie is gratis.

Nadelen:

- Wil je langer dan 45 minuten repeteren, kost je dat 15 euro per maand.
- Er heerste controversie rond de privacy. Sindsdien heeft Zoom haar veiligheid aangescherpt.

Hoe start je met Zoom? Check **[dit filmpje](#)**.

• Whereby

Met **Whereby** kun je je heel makkelijk videobellen via je browser (dus zonder te downloaden programma).

Voordelen:

- Geen login of aanmaak van een account nodig.
- Gratis voor een groep van max. 5 personen.
- Eenmaal een ruimte aangemaakt, blijft die ook van jou en kan je hem hergebruiken.

Nadelen:

- Je kan maar 4 personen uitnodigen. Vanaf 10 euro per maand wordt dit uitgebreid.
- Opname van de repetitie is betalend.
- Geen mogelijkheid tot *break-out rooms*.

Hoe start je met Whereby? Check **dit filmpje**.

• Google Hangouts Meet

Het enige wat je nodig hebt om te vergaderen via **Hangouts Meet**, is een Google-account. En natuurlijk een computer, tablet of smartphone met camera, microfoon en internet. Handig aan deze tool is dat de gesprekken automatisch worden gesynchroniseerd tussen je verschillende apparaten. Heb je een vergadering gestart op je computer? Dan kun je gewoon doorgaan met chatten op je smartphone.

Voordelen:

- De app is gratis.
- Je kan eenvoudig foto's doorsturen (vergelijkbaar met WhatsApp).
- Werkt ook zeer goed met smartphones.
- Gebruiksvriendelijk.

Nadelen:

- Deelnemers moeten de app installeren.
- Maximum 10 deelnemers in één sessie.
- Geen *break-out rooms* mogelijk.
- Je kan je scherm niet delen.

Deze app raden we aan voor groepen die vaak en onverwacht willen praten, brainstormen, oefenen ... Voor meer afgebakende repetities is deze tool minder geschikt. Hoe start je met Hangouts Meet? Check **dit filmpje**.

• Wonder

Bij **Wonder** kan je een virtuele ruimte aanmaken waar je deelnemers via een icoontje vrij in kunnen rondlopen. Net zoals in een echte ruimte kan je op anderen toestappen en een gesprek beginnen. Dankzij de icoontjes zie je wie zich waar in de ruimte bevindt en met wie die aan het praten is. Als organisator/gastheer kan je alle deelnemers toespreken.

Voordelen:

- Geen statische videochat opstelling.
- Deelnemers kunnen makkelijk groepjes vormen en van het ene groepje naar het andere gaan.
- Gratis.
- Tot 1.500 deelnemers!
- Gebruiksvriendelijk voor de deelnemer (enkel klikken op een link).

Nadelen:

- Eind 2021 zal dit een betalende tool worden.
- Niet iedereen kan zijn scherm delen.
- Je ziet enkel de personen waarmee je in gesprek bent.

• Meer prijzige opties

De programma's hierboven zijn gratis of vrij goedkoop. Ben je van plan om structureel met online repetities te werken en wil je het professioneler aanpakken? Dan bestaan er een hele reeks betalende tools. Bij vele van deze tools is ondersteuning inbegrepen. Voorbeelden hiervan zijn Livestorm, Vonage, Bluejeans ...

- Soms bereik je meer of ander publiek met een online event. Wil je een volledige voorstelling online maken? Check dan zeker de fiche '[Livestream](#)' [\[url invoegen\]](#).
- Gebruik een online repetitie om je publiek een exclusieve inkijk te geven in het proces. Misschien kopen ze dan sneller een ticketje voor je voorstelling? Bovendien geeft het je al een goede indicatie of de voorstelling kan overbrengen wat je voorzien had. Let er wel op dat je dan voor een platform kiest waar voldoende personen aan kunnen deelnemen. Vraag aan het publiek om zowel camera als microfoon uit te zetten, zo blijven je spelers in beeld en worden ze niet afgeleid door storende geluiden.
- Heb je een goede online repetitie gehad die wervend kan zijn voor je publiek? Waarom niet een compilatie maken voor je sociale media? Vraag wel toestemming aan al je deelnemers en check of je [auteursrechten](#) moet aanvragen voor het gebruikte materiaal.

HANDIGE FUNCTIONALITEITEN OF TOOLS VOOR BRAINSTORMSESSIES

Veel van de voorgaande programma's kan je ook inzetten voor brainstormsessies of andere vergaderingen. Zo hebben de programma's vaak verschillende functionaliteiten om de interactie met de deelnemers te vergroten.

Behalve een chatfunctie bieden sommige programma's bv. de mogelijkheid aan om een poll te organiseren. Dit kan een handig middel zijn om snel een zicht te krijgen op de meningen in de groep. Zoom heeft hier een goede ingebouwde functie voor.

Bij Microsoft Teams kan je gebruik maken van een whiteboard waarop je met alle deelnemers notities kan maken, digitale post-its kan klevend ...

Vaak kan je dit combineren met tools buiten de programma's. Voor online brainstorming, waarbij je niet op papier kan kribbelen of naar hartenlust post-its kan klevend, zijn dit vaak goede hulpmiddelen. Deel de link in de chatfunctie van het programma dat je gebruikt voor je vergadering, of deel je scherm zodat iedereen mee kan volgen en aanvullen.

• **Padlet**

Stel **Padlet** voor als een groot online bord waarop je ideeën van verschillende deelnemers kan verzamelen, ordenen, op een tijdlijn plaatsen ... Schrijf je ideeën rechtstreeks op het bord, of deel ze via een foto, video, voice-memo ... Door verschillende mediavormen toe te laten, wakker je de creativiteit aan.

Hoe start je met Padlet? Check [dit filmpje](#).

• **Miro**

Miro is vergelijkbaar met Padlet, maar heeft veel meer functies. Deze tool is veel uitgebreider dan een whiteboard. Het is als het ware een oneindig canvas. Je kan alle soorten bestanden en formats kwijt op één whiteboard dat je oneindig kan uitzoomen. In de gratis versie is geen mogelijkheid tot videochatten.

Hoe start je met Miro? Check [dit filmpje](#) (in het Engels).

- **Mural**

Mural en Miro zijn aan elkaar gewaagd. Miro heeft technisch gezien het minste uitval. Een groot voordeel van Mural is dat je als organisator berichten kan vastzetten die je deelnemers niet kunnen verwijderen. Als je dus een meer sturende hand wil in je brainstorm, is Mural de betere optie. Je merkt het: er is veel om uit te zoeken. Je kan zelf bepalen waar jij je het beste bij voelt.

Hoe start je met Mural? Check [dit filmpje](#).

- **Wooclap**

Wooclap werd origineel ontworpen voor leerkrachten om de leerlingen actiever te betrekken bij de lessen en de concurrentie aan te gaan met doelloos smartphonegebruik. Maar ook in een brainstormsessie kent Wooclap zijn nut. Deze tool is ideaal om te gebruiken in combinatie met je online platform. Het laat je toe om op voorhand een aantal vragen te bepalen en is flexibel in hoe je deelnemers kunnen antwoorden. Het voordeel: alle antwoorden kunnen anoniem gegeven worden en via de functie scherm delen bepaal je zelf wanneer je de conclusies deelt. Zeker voor gezelschappen waar er onzekerheid heerst kan de anonimiteit voor veiligheid zorgen.

WAT DOE JE WANNEER?

WANNEER?	WAT?
3 weken op voorhand	Check of alle deelnemers de juiste apparatuur hebben. Indien niet moet dit nog worden voorzien of aangekocht..
2 weken op voorhand	Bereid je repetitie voor en kies het juiste platform.
1 week op voorhand	Verstuur een eerste uitnodiging aan je deelnemers. Koos je voor een platform waarvoor ze iets moeten downloaden, dan is dit nu het moment om da te doen.
2 dagen op voorhand	Doe even een test om te kijken of alles werkt (internet, camera, scherm delen ...).
1 dag op voorhand	Stuur de link nogmaals door naar alle deelnemers.
Een kwartier op voorhand	Log in en wacht op je deelnemers..

NOOD AAN TIPS OF ADVIES?

Bovengenoemde programma's of platformen zijn maar het topje van de ijsberg. Zie je door het bos de bomen niet meer?

Misschien zijn er gezelschappen in je buurt die ook online repeteren? Wissel ervaringen uit! Want zoals Pablo Picasso het al zo mooi zei: "Good artists copy, great artists steal."

Leerkrachten uit het deeltijds kunstonderwijs hebben heel wat ervaring met online theater maken en doceren. Je hoeft het warm water niet opnieuw uit te vinden. Ga ideeën en tips bij hen sprokkelen en pas ze op je eigen manier toe in je online repetities.

Let wel: iedereen heeft een andere manier van werken. Een programma kan voor het ene gezelschap een voltreffer zijn, maar heeft voor een andere theatergroep misschien weinig te bieden.

Ga je voor de eerste keer met je theatergroep online repeteren of brainstormen? Betrek daarbij iemand met veel geduld en voldoende kennis van IT. Niet iedereen is even bedreven met online platforms en een directe hulplijn voor je deelnemers is geen overbodige luxe.

Wat moet dat kosten?

In de meeste gevallen kan je volledig gratis online repeteren.

Wil je een uitgebreider pakket, dan heb je al gezien dat sommige formats een maandelijkse kostprijs hebben van 10 à 15 euro.

Zijn er deelnemers zonder webcam (ingebouwd of extern)? Dan moeten ze die nog aankopen. Een goede webcam heb je al vanaf 25 euro.

Wat kan OPENDOEK betekenen voor jou?

OPENDOEK HELPT JOU EN JE GEZELSCHAP OM DE PASSIE VOOR THEATER VOLUIT TE BELEVEN!

- **SAMEN STERK**
 - Duizenden mensen die in hun vrije tijd theater maken.
 - Gunstige voorwaarden die je op je eentje niet krijgt.
 - Ondersteuning van je theaterpassie, regionaal en nationaal.
 - **Meer info**
- **ONTMOETING**
 - Andere theaterliefhebbers ontmoeten
 - Ideeën uitwisselen, kostuums, decorstukken ...
 - Vrijwilligerskern in 15 regio's.
 - **Meer info**
- **THEATERTEKSTEN**
 - Theaterbib met meer dan 19.000 toneelstukken.
 - Advies om een tekst op maat te vinden.
 - Een gids doorheen de aanvraagprocedures voor auteursrechten.
 - **Meer info**
- **SPEELKANSEN**
 - Uitgebreide theaterkalender.
 - Distributie van theatercheques.
 - Festivals en evenementen die je niet mag missen.
 - **Meer info**
- **MAGAZINE**
 - Vier keer per jaar een boeiend theatermagazine.
 - Hét vakblad voor het vrijetijdstheater.
 - Van scenografie tot techniek en van teksten lezen tot acteren.
 - **Meer info**
- **DICHTBIJ IN JOUW REGIO**
 - Vrijwilligerskernen in 15 regio's.
 - Regiomedewerkers bezoeken elk gezelschap in jouw regio.
 - Een Facebook-community in elke regio.
 - **Meer info**
- **JONGDOEK**
 - We zetten volop in op jongeren.
 - Tal van theateractiviteiten voor jongeren tot 26 jaar.
 - Eigen communicatiekanalen over theater voor en door jongeren.
 - **Meer info**

- **TALENTONTWIKKELING**

- Cursussen, workshops en coaching.
- Gratis theateradvies of trajectbegeleiding.
- **Meer info**

- **VERZEKERING**

- Als iemand zich verwondt.
- Als dat geleende decorstuk aan diggelen valt.
- Je zit safe bij het beoefenen van je liefhebberij.
- **Meer info**

WORD LID VAN OPENDOEK EN GENIET VAN AL DEZE VOORDELEN EN NOG MEER

- Lid worden kan op elk moment in het theaterseizoen
- Het lidmaatschap loopt van 1 september tot 31 augustus
- Het lidgeld bedraagt 12 euro per persoon (6 euro als je jonger bent dan 26)

Meteen lid worden? Meer info? Neem contact op!

OPENDOEK vzw
Zirkstraat 36
2000 Antwerpen
+32 (0)3 222 40 90
secretariaat@opendoek.be
www.opendoek.be

**OPEN
DOEK
PASSIE VOOR
THEATER**